

ТЕМА НА БРОЯ

**Хора със силен дух и
самочувствие - те са
днес нашите герои**

Курджак®

Списание за социални права и интеграция • Година XXI • Брой 8 • август 2012 г. • Цена 0.50

Тема на броя:

ХОРА СЪС СИЛЕН ДУХ И САМОЧУВСТВИЕ -
ТЕ СА ДНЕС НАШИТЕ ГЕРОИ

Млада и на 60 - <i>Мариана Павлова</i>	4 - 6
Баба Цветана от Гулянци - <i>Надя Любенова</i>	7 - 8
Слънчогледите на баба Иглика - <i>Цанка Одажийска</i>	9
За един истински човек - <i>Минчо Сараминев</i>	10 - 11
Пример за младите - <i>Елена Шопова</i>	11 - 12
Бялата снимка - <i>Васил Настев</i>	19 - 21
Животът ми бе труден, но има какво	
да разказвам с гордост - <i>Гаврил Брайков</i>	22 - 23
За нашия председател - <i>Стойна Стефанова</i>	24
72-годишната Кера ... - <i>Елена Шопова</i>	25 - 26
Златна сватба - <i>Йорданка Апостолова</i>	26 - 27
Момче със 100 % инвалидност ... - <i>Олга Велева</i>	28
Иван намери стряха - <i>Делчо Матеев</i>	29 - 30

Справочник

14 - 18

Вести

4 - 23

Библиотека

Мариана Еклесия

31

Успение на пресвета Богородица - 15 август -
известни икони

32

Над пещерата, където било положено тялото на Божията Майка, издигнали църква и оттогава започнали тържествено да празнуват Успението на Богородица. Храмът е изграден от кръстоносците върху останките на византийска базилика.

Хора със силен дух и самочувствие - те са днес нашите герои

Трамвай номер 8, обедно време, ужасна жегата...

И хоп, припламва скандалче – една баба не иска да седне откъм слънчевата страна, но от другата са заети седалките и то все от млади. Да, ама и младите са уморени, по цял ден шетат, гледат деца...Къде са тръгнали тези баби на 40-градусови температури! Ох, и вие ще остарееете, промълвява друга баба. А вие дотогава ще умрете! – намесва се тийнейджър от най-предната сенчеста седалка. По-сдържаните споделят мнението си, когато слязат и така скандалчето се превръща в обичайна обществена „трибуна“ с еврозаклечение – на Запад такова нещо няма. Тоест, отстъпване място на възрастни няма...

А колко малко ни трябва за тези моменти – една усмивка, една добра дума, един жест на толерантност. Ако ги пробваме в една обичайна всекидневна ситуация като тази в трамвай номер 8, ще се случват и на улицата, и в магазина, и на работното място, и в парламента...На това разчитат за своята социална интеграция и хората с увреждания. Защото болката, трудностите и изолацията са ги научили да ценят човешкостта и да не загубят своята. За такива хора списание „Кураж“ разказва непрекъснато през своето 20-годишно съществуване. А този брой, сътворен в най-горещите летни дни, „припламва“ от силата на духа им!

Едно уточнение - за тях или тем подобните почти не можете да чуete или да прочетете в нашите медии. Защото те не са сред „героите на нашето време“. От сутрин до вечер чуваме и четем имена на политици, бизнесмени, фолкпевици, манекенки, крадци, престъпници, убийци...От сутрин до вечер чуваме и четем за криза и повишени цени, за мизерията на българите, за грешките на минали правителства, за регистрирани нови партии, за бедствия и аварии в целия свят...И започваме и свършваме дните си угнетени, притеснени, омерзени! Така се качваме и в трамвай номер 8...

Защо не вземете бр. 8 на «Кураж» - четете, докато другите се «стрелят»! ■

Добрите вести идват с Кураж

УСПЕШНО ПРИКЛЮЧИ СОЦИАЛЕН ПРОЕКТ В ЧИРПАН

Елена ШОПОВА

Проектът „Малко шанс от нас - означава много за вас“ е по схема за безвъзмездна финансова помощ „Грижа в семейна среда за независимост и достоен живот на хора с различни видове увреждания и самотно живеещи хора - дейности „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ - фаза 3, BG051PO001-5.2.07“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. на стойност 189 428,51 лв.

На пресконференция бяха представени постигнатите резултати по проекта:

Обучени да предоставят услугата „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ - 34 лица, от тях назначени - 30 лица (останалите са имали сертификата за преминало обучение по изминала фаза на проекта.) Назначени социални асистенти - 3 лица, потребители - 7 лица. Домашни помощници назначени в рамките на проекта - 40 лица, потребители - 91 лица. ■

МЛАДА И НА 60...

Марияна ПАВЛОВА

*Много или малко
са 60 години?
За Вселената
те са само миг,
за човека - земна
пътека, изпълнена
с надежди,
стремежи, борба
и действия.
Едно дълго пъту-
ване към себе си...*

Смиляна Запрянова, председател на РО на СИБ - Пловдив, неотдавна отпразнува годишнина. Чаровният Телец за своите 60 години получи най-свидния подарък – неподправената обич на деца, внуци и любим.

С тях тя отбеляза и друг юбилей – 40 годишен трудов стаж. Твърди, че това неимоверно подхранва самочувствието ѝ на значима и достойна личност, защото много малко физически здрави хора биха се похвалили с подобна автобиография. В далечната 1972 г., веднага след завършване на техникума, започва работа като служител в ТПК „Марица“ – кооперация за инвалиди. Особено скъп спомен за нея е избирането ѝ за делегат на Деветия конгрес на ЦКС през ноември 1981 г. от общо 5000-я колектив на кооперацията. Остава нереализирана мечтата ѝ за детска учителка, но пък тази любов трансформира не само към дъщерите си, а отдава и на внучките си – Росина, Силвия, Даяна и Божидара и на Борис, внук на нейния любим човек. Като истинска майка, освен с материални неща, тя ги дарява с нещо още по-ценно – превръща ги в достойни и признателни хора. Гордост ѝ носят и двете дъщери – голямата Зорница, която завършва агроикономика в Аграрния университет и малката Даниела, моделиер-конструктор, владееща до съвършенство жестомимичния език. А това, че Смиляна обича красивото и то я обгръща от всякъде, личи от отрупания ѝ с цветя кабинет и двор на организацията, превърнат в една мини- ▶

- екзотична ботаническа градина. Дори наследниците си „окичва“ с красиви имена.

На сегашния си пост като координатор тя е от 1994 г., а от следващата 1995 г. и до момента е и председател на РО. Защо се е превърнала в перманентния председател ли? Ами защото в службата оставя сърцето си. За хората с увреждания Смиляна Запрянова не е само администратор, тя е и психолог, който утешава и вдъхва кураж на душевно наранените и не на последно място – компетентна е по различни социални и икономически проблеми.

И в живота напористата дама не обича мрънкащите и заядливците, особено ако са и представители на силния пол. Възхищава се на хора, които по една или друга причина са загубили физическото си здраве, но не се отказват, а смело и гордо приемат предизвикателствата на живота. И успешно, с усмивка се справят с негодите. Такъв е и избраникът на сърцето ѝ, човекът, който почти десетина години споделя жизнения ѝ път. Борис е с нарушено зрение, но е ненадминат не само като рехабилитатор-масажист, но и когато се весели, защото умее да пее и танцува. Той е духовната ми половина, ценя в него борбения дух и чувството му за хумор, казва тя и обич блясва в очите ѝ. След 20 годишен брак несходство в характерите я разделя от законния ѝ съпруг. Днес нейните деца и внуци и тези на спътника ѝ в живота са едно цяло и между тях цари единствено обич и уважение.

Добрите вести идват с Кураж

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ

Проект „Иновативни мерки в сферата на професионалната рехабилитация, ориентиране, обучение и заетост за хора с увреждания“ е с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансиран от Европейския Социален фонд на Европейския съюз.

Заложената в проекта идея е да се предостави възможност на НФРИ и организация „Хоризонти“, както и на техни партньори и членове, да черпят от опыта на Белгия в областта на социалната интеграция на хора с увреждания чрез обмяна на идеи, знания, ноу-хау, съвместно разработване на адаптирани програми и мерки, при които се очаква добавена стойност за политиките и програмите за заетост на хора с увреждания в България.

Основни дейности:

Изследване на практики за социално включване чрез трудова заетост на Белгия, където съществува силно развита и иновативна система за социална интеграция;

Добрите вести идват с Кураж

ИНВЕСТИРА ВЪВ...

Събиране на някои добри български практики заедно с белгийските с цел обмяна на опит между партньорските организации; Адаптиране на белгийския опит спрямо условията в България под формата на предложения за политики, програми, мерки, корпоративни практики и т.н.; Посещение на място с цел запознаване с белгийския опит на представители на организации, които работят за осигуряването на трудова заетост на хора с увреждания; Организиране на два семинара в Белгия и България с цел дискутиране на възможните решения за ефективна и ефикасна социална интеграция чрез трудова заетост; Издаване на сборник добри практики и сборник с адаптирани политики и програми за социално включване чрез трудова заетост, ориентиране и професионална рехабилитация. Дейностите по проекта са насочени към: 200,000 души с увреждания в трудова активна възраст; Минимум 130 специализирани предпри-

МЛАДА И НА 60...

Дали заради девиза си: "Аз мога" или заради борбената си натура, но Смиляна определя себе си като щастлива жена, постигнала своите stremeжи. В работата признанието е факт, защото е избрана и в Управителния съвет на Съюза на инвалидите в България. Разбира се, в началото и аз изпитвах страх от това дали ще се справя с отговорния си пост, признава тя. Но бързо разбира, че съумее ли да превърне нормативните документи и Устава в настолно четиво, проблеми няма да има. А и предишният ѝ организационен опит си казва тежката дума. Днес чаровната председателка признава, че единствено затруднение в работата ѝ създават общинските и държавни институции, които непрекъснато се стремят да отнемат извоюваните преференции на хората с увреждания.

Приятелите и колеги я познават като уверена в собствените си сили, безкомпромисна със съвестта си, отстояваща на трудности, несгоди и пречки. Откъде извира тази сила на характера ѝ ли? Ами от семейството и детството, обяснява Смиляна. За нея това е прекрасен отрязък от време, макар че още 2-годишна заболява от полиомиелит и продължително време е прекарвала в санаториумите на Момин проход. Но нейните родители я „компенсират“ с обич, разбирателство и всеотдайност.

Девизът на Съюза: "Равни със здравите, силни духом" тя приема за свое верую. Активен участник е била на всички спортни прояви на клуб „Тракия“ – мята голе и диск, вдига тежести. Но Смиляна не само здраво се труди, умее и да се весели. Тя е „душата на компанията“ на екскурзии и на всички организирани тържества. Обича киното, театъра, а комедийните постановки са ѝ слабост.

Освен да не загуби душата си на дете, председателката на РО на СИБ - Пловдив мечтае да е здрава и да продължава да се радва на обичта на деца, внуци и на любимия си. И да ги дарява с онази особена нежност и топлина, която е приела от своите родители. ■

От 90 до 100 и нагоре...

На 6 март Цветана Димитрова Ценова от Гулянци отпразнува своя юбилей - тя е първата столетница в града от много години насам и събитието се превърна в празник, не само за рожденичката и нейното семейство, а и за общината.

Надя ЛЮБЕНОВА

Баба Цветана от Гулянци

Домакин на тържеството, което се провежда в Ритуалната зала на администрацията, бе кметът Лъчезар Яков. Той лично посрещна баба Цана и я въведе в сградата на общината. Сред аплодисменти, с много музика и настроение започна празничната програма, подготвена специално за случая от Общинското ръководство, читалище „П.Р.Славейков“ и Културен пенсионерски клуб „Възраждане“. След като духна свещите не на една, а на две торти, рожденичката прие поздравите на своите гости.

Г-н Яков поднесе пръв своите пожелания, придружени от подарък – 100 лева и плакет на Община Гулянци, от

Добрите вести идват с Кураж

ятия/кооперации за хора с увреждания; Минимум 10 НПО организации, работещи по проблемите на хората увреждания и тяхната социална интеграция чрез трудова заетост; Минимум 8 публични институции, работещи по проблемите на хората с увреждания и тяхната социална интеграция чрез трудова заетост; Минимум 20 изследователи, работещи по проблемите на хората увреждания и тяхната социална интеграция чрез трудова заетост.

Проектът стартира на 1-ви май 2012 г. и се очаква да завърши през месец април 2013 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Националната федерация на работодатели на инвалиди и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или МТСП. ■

Добрите вести идват с Кураж

Соня СИМЕОНОВА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЖИВЕЯТ НАЙ-МНОГО ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Данните от националното преброяване м.г. показват, че 13297 са хората с трайно намалена работоспособност и увреждания в областта, като 408 от тях са деца-свободиха от териториалното статистическо бюро. Реално броят им може да бъде и по-висок, тъй като отговарянето на въпроса в анкетната карта дали в семейството има хора с увреждания е доброволен. 12889 са лицата с увреждания над 16-годишна възраст, като най-голям е дялът на хора с инвалидност между 70 и 90 % загубена работоспособност-5405 души, или 41,9 % от всички регистрирани. След тях са тези с увреждания между 50 и 70%- 24,7 %, а тези с трайно намалена работоспособност над 90% са близо 30 %. Най-нисък е дялът на хора с намалена работоспособност до 50% - 10,5 %. При децата най-много са с увреждания между 50 до 90% - близо 45 %. 35% от

► Баба Цветана ...

който са изработени само четири екземпляра и се връчват като знак на особена почит. Любопитно е, че единият от тези плакети е подарен на Георги Първанов при гостуването му в Гулянци през есента на 2011 година. Баба Цветана прие поздрав и от Общинския съвет на Гулянци, от Председателя на Общинската пенсионерско-инвалидна организация Велко Велков, от Културен пенсионерски клуб „Възраждане“, които също ѝ поднесоха подарък. Сред гостите на тържеството бе и личният лекар на юбиларката – доктор Руска Спасова. Тя сподели, че баба Цветана е мечтаният пациент – за последните дванадесет години е посетила кабинета един единствен път, като се изключат задължителните профилактични прегледи.

Рецептата за дълъг живот на баба Цветана основно се състои в труда. Цял живот тя е работила тежка физическа работа. Дори сега хваща мотичката и копае в двора. Задължителни в дневното ѝ меню са по 15 г. домашна ракия и 50 г. домашно вино. Доскоро си ги е правила сама, а сега с тази отговорна задача е ангажирана дъщеря ѝ Лиляна, която живее с нея. Баба Цветана има още една дъщеря Теменуга, две внуци и един внук, три правнучки и един правнук. ■

Цанка Одажийска

Ето я моята наборка - пак носи цветя в клуба на пенсионерите и инвалидите в с. Шереметя...От нейните слънчогледи...

От Свищовско е, но е живяла и работила във Велико Търново, в Бирената фабрика се е пенсионирила. Построили с мъжа си вила в Шереметя е сега тя е най-активният член на дружеството. Сутрин винаги е на раздумка с нас на кафенце или чай и винаги ни носи в чантата си плодове или туршийки.

Сега е сама – съпругът ѝ почина, и затова обича гости. Отидохме у дома ѝ - посрещна ни цяла дружинка котки и котенца! И за тях се грижи като майка... «Нали ми правят компания в самотните ми нощи, и ме лекуват! Лягат точно там, където е болката ми – на краката и на ръцете...»

Седнахме в беседката. Иглика откъсна ябълки. Загледах се в цветята ѝ – и те са толкова много! И лозенцето ѝ подредено, изчистено... «Ела да ти покажа как съм озеленила и коридора си!» - кани ме тя в импровизираната си градина! И за цветята се грижи като за животинките. Грижи се и за градинката ни пред клуба – носи разсади, семена разни, копае, плеви заедно с всички нас. Председателката ни Стаменка Събева все я хвали - и заради трудолюбието ѝ, и заради щедростта ѝ, и най-йвече – заради красивите цветя, които отглежда и ни носи. като тези слънчогледи... ■

Добрите вести идват с Кураж

децата са с инвалидност над 90 %. С леки увреждания до 50 % има 20 % от всички регистрирани деца. Резултатите от проучването показват, че във всички възрастови групи делът на мъжете е по-голям от този при жените, като е най-висок във възрастта 70-79 години. Оказва се, че на всеки 1000 мъже 85 са с увреждания. При жените съотношението е 80 на 1000. Данните показват още, че с нарастване на възрастта се увеличава броят на инвалидизираните. При децата във Великотърновска област статистиката показва, че процентът е най-висок - 2,37, докато средният за страната е 1,6%.

ПЪРВАТА ЦЪРКВА С РАМПА ЗА ИНВАЛИДИ

Църквата "Св.Св.Кирил и Методий" е първият за Търново Божи дом с лятна камбанария и старинен часовников механизъм. Построяването на храма става в разгара на борбата за църковна независимост през 1860 година, като строителството се възлага на майстор Кольо Фичето. Твърди се, че

Добрите вести идват с Кураж

► ПЪРВАТА ЦЪРКВА...

в килиите на храма е роден Петко Р. Славейков, който е инициатор и на първото честване на храмовият празник.

В последните години църковното настоятелство е извършвало възстановяване на стенописите и ремонт на камбанарията. Поправен е покривът, поставена е нова ограда, за да може храмът да е действащ. Внесен е и чака одобрение проект, със средствата от който ще бъде изградена рампа за хора с увреждания. Тъй като входът на Светата обител е със стъпала, достъпът до нея е почти невъзможен. Това ще е и първата църква с рампа за инвалиди във Великотърновска област - това коментира Марин Маринов от църковното настоятелство. ■

За един истински човек

**Минчо
САРАМИНЕВ**

Споням си за подобно заглавие на един роман, а по -късно и филм, в който ставаше дума за човек, изгубил двата си крака по време на войната като летец. Но после продължава да лети отново с протези, благодарение на силната си воля. Искам да разкажа за подобен случай показан наскоро по една телевизия... Става дума за един мой съгражданин от Стара Загора - бай Кольо...

Искам да поясня , че „бай“ на турски значи „господин“, което при нас е уважителна форма към по възрастните мъже...

Та тоя бай Кольо се оказа че е преминал през всички възможни кръгове на ада, изгубил почти ръцете и нозете си, изтърпял безброй мъки и страдания. На тоя човечец са започнали от ранни младини да му режат парче по парче, докато не остане почти нищо от крайниците му. Аз също съм инвалид с висока степен, получена в края на трудовия ми път, знам какво означава това...Бях и в дом за инвалиди - какво ли не видях пък там! Близо 10 пъти съм бил в чужбина и срещнах хора с един крак да карат велосипед, без китки да управляват автомобил, без крака но със здрави ръце, други без ръце, които си служат с устата и пишат с пръстите на краката и много подобни участи. Защото колкото изгубеното е по-ценно, толкова страданието е по-тежко. Но то ни кара да му се съпротивляваме, да се борим и да търсим начини да оцеляваме. Това най-добре се вижда от случая с бай Кольо, който демонстрира силна човешка

► воля, невероятен дух и гордост. Не се е предал и отчаял, защото е водил борба за своето достойно съществуване. Не се е подал на човешкото съжаление и състрадание и се справя с всички свои проблеми.

Но трябва да се отдаде заслуженото и на хората, които са край него – близките, особено съпругата му... Дай Бог всекиму такъв човек до рамото му!

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА: За Николай Димитров от Стара Загора – или за бай Кольо, както е известен сред приятели и познати – „Кураж“ публикува материал преди няколко години. След предаването на журналиста Карбовски очевидно много хора са впечатлени от съдбата и преди всичко – от волята на този човек, от прекрасното му семейство.

Ако обаче колегата Карбовски и други журналисти надникнат в сп. „Кураж“, ще впечатлят още повече слушатели и читатели. Защото нашето издание разказва непрекъснато за силни хора с трудни съдби...И е своеобразна повест за истински хора! ■

ПРИМЕР ЗА МЛАДИТЕ

Елена ШОПОВА

Волята за живот дава кураж на 84-годишния Пеньо Стоянов Христов от Чирпан с 95 процента загубена работоспособност след прекаран инсулт да извървява всеки ден по 2-3 километра из града, независимо какво е времето. „Случвало се и да падна, но с помощта на инвалидния бастун се изправям“, казва той.

В разходката му всеки ден - и така вече 8 години - задължителна спирка е Клубът на инвалидите, но не за почивка, а за допълнително физическо натоварване с уредите за рехабилитация, с които клубът е успял да се снабди преди няколко години. „В началото имаше рехабилитаторка и всички бяхме още по-доволни, разказва Пеньо. Тя ни ►

Добрите вести идват с Кураж

ГРИЖА И ПОДКРЕПА

Анастасия КРЪСТЕВА

Дълго време УС на организацията на СИБ в с. Черно море, община Бургас, настояваше заедно с процедурата за осигуряване клуб на хората с увреждания да се учреди и дружество на БЧК и да се съвместят две дейности. Това вече е факт. През януари т.г. със заповед на кмета на Бургас г-н Николов бе ни дадено помещение за клуб. През май се учреди и дружество на БЧК с председател ресурсният учител Радка Кирова. На събра- нието присъства и специалистът от областното ръководство на БЧК Златка Атанасова. И през май дружествата съвместно организира- ха безплатно измерване на кръвното налягане по случай международния ден на хипертонията. С ►

Добрите вести идват с Кураж

► ГРИЖА И ПОДКРЕПА

дружеството на СИБ, бе измерено кръвното налягане на 35 души, между кито имаше и хора за първо измерване. Всички останаха изненадани и многократно благодариха за тази грижа. ■

ВИДЯХМЕ ПАНАГЮРСКОТО ЗЛАТО В ОРИГИНАЛ

Елена ШОПОВА

Екскурзията до Панагюрище, организирана от Клуба на инвалидите в Чирпан, бе предвидена в нашия културен календар и съвпадна с последния ден от престоя на Панагюрското съкровище в родния му град. „Това бе голям шанс за нас – да го видим преди да поеме пътя към нови изложбени зали по света и у нас. Видяхме и къщата на Райна Княгиня, църквата

► ПРИМЕР ЗА МЛАДИТЕ

даваше указания как да ги ползваме, колко да се натоварваме. Сега има повече личен ентузиазъм и натрупана рутина в заниманията ни, а за съжаление някои от уредите вече излязоха от строя - като „пътеката“ на пример...”

Но Пеньо Христов не би се отказал нито един ден от възможността да посещава любимия си клуб, да разменя приказка с персонала и гостите на клуба и да провери за пореден път физическото си състояние ...

И е готов да разговаря с часове за своето битие. Синът му и двете му внучки живеят в София. Най-голямата му подкрепа е съпругата му Керка. „Без нея не бих се справил“, подчертава с благодарност възрастният човек. ■

ПРАВИТЕЛСТВОТО ПРИЕ ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ 2010-2011 Г.

В доклада са отразени дейностите, осъществени през 2011 г. от отговорните за изпълнението на Плана институции. Информацията е структурирана в осем части в съответствие с оперативните цели на Плана, като докладът в своята цялост свидетелства за пряката ангажираност на всички отговорни институции по проблемите на хората с увреждания в България.

През 2011 г. за осигуряване на достъпна архитектурна среда, достъпен транспорт и услуги са реализирани редица програми и мерки от страна на министерствата на регионалното развитие и благоустройство, на физическото възпитание и спорта, на транспорта, информационните технологии и съобщенията, общините и неправителствените организации. Общините, например, са изградили 259 съоръжения за осигуряване на достъпна среда и са ремонтирали читалища и културни институти, за да могат да бъдат посещавани от хората с увреждания. В изпълнение на програмата за осигуряване на достъп и адаптиране на културни, исторически и спортни обекти с международно, национално и регионално значение, която се реализира от Агенцията за хората с увреждания, са финансирани 17 проекта за осигуряване на достъп и адаптиране на работната среда за хора с увреждания.

Направени са промени в нормативната уредба за подобряване качеството на живот на хората с увреждания – значително е съкратен срокът

за изплащане на целевата помощ за изработване, покупка и/или ремонт на медицински изделия и/или помощни средства, от заплащане на винетна такса са освободени лицата или семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания, изготвена е наредба, с която се дава нормативна рамка на процесите на заплащане на медицинските изделия с публични средства и др.

Ратифицирана беше конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, което се определя като голям успех и от правителствените, и от неправителствените организации в страната.

Продължи процесът на деинституционализация чрез намаляване на капацитета и закриване на специализирани институции, успоредно с развитие на формите за предоставяне на социални услуги в общността – дневни центрове, центрове за настаняване от семеен тип, рехабилитационни центрове и др.

При тясно сътрудничество между министерствата на образованието и науката и на труда и социалната политика, Държавна агенция за закрила на детето, Агенция за социално подпомагане, общините и неправителствените организации през учебната 2010/2011 са се обучавали 10 304 деца и ученици със специални образователни потребности.

Продължи реализацията на Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания от Агенцията по заетостта. По Про-

В началото на м. юли т.г. се състоя среща на ръководители и експерти от национално представителните организации – членове на НСИХУ при МС, в т.ч. и на СИБ, с ръководствата на съсловната организация на лекарите (БЛС) и на НЕЛК, по повод ширещите се в публичното пространство “идеи за намаляване броя на пенсиите по болест”, чрез извеждане на медицинската експертиза от системата на Министерството на здравеопазването; създаване на нов, изключително бюрократичен ред за освидетелстване и преосвидетелстване на хората с увреждания и отпускане на пенсии поради болест (инвалидни пенсии); смесване на медицинската дейност по освидетелстване на лицата с осигурителни дейности, което е предпоставка за появата на конфликт на интереси и дискриминационни практики; целенасочено противопоставяне на интересите на групи хора с увреждания на обществените потребности и др.

На основата на задълбочен анализ на състоянието на медицинската експертиза и проблемите на пенсионната реформа се направиха следните предложения, изпратени с писмо до г-жа Десислава Атанасова – министър на здравеопазването и г-н Тотю Младенов – министър на труда и социалната политика и председател на НСИХУ при МС, които предлагаме на вниманието на членовете на СИБ, поради засиления обществен интерес и социално напрежение сред хората с увреждания:

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ И ОПТИМИЗИРАНЕ ДЕЙНОСТТА НА СЕГА СЪЩЕСТВУВАЩАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА МЕДИЦИНСКАТА ЕКСПЕРТИЗА

За подобряване на качеството и засилване на контрола на дейността при сега съществуващата организация на медицинска експертиза следва да бъдат предприети следните по-важни конкретни мерки:

1. Разработване и приемане на единен медицински стандарт „Медицинска експертиза“ и алгоритъм на подготовка и насочване на лицата за освидетелстване и преосвидетелстване. Диагностичното уточняване, както и степента на съответния функционален дефицит на увредения орган или система да се извършва в съответствие с разработени съвместно с БЛС, МЗ и НЗОК и утвър-

▶ ПРАВИТЕЛСТВОТО ПРИЕ ГОДИШЕН ДОКЛАД...

грамата е осигурена заетост на 3037 души с трайни увреждания, от които 1563 са включени в нова заетост. Средномесечно са работили 1923 лица. Изразходваните за целта средства надхвърлят 6,5 млн. лв.

По Оперативна програма „Регионално развитие“ към МРРБ в процес

на изпълнение са голям брой проекти, включващи мерки за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания. През м. г. са приключени 17 договора за безвъзмездна финансова помощ с предвидени мерки за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания.

► рдени стандарти на медицинската практика, съобразно алгоритмите на Световната здравна организация (СЗО) и Международната класификация на болестите (МКБ), приети и установени и в националното ни здравеопазване.

2.Контрол върху качеството на първичната медицинска документация, използвана в дейността по медицинската експертиза чрез утвърждаване на критерии за това кое лечебно заведение може да подготвя дадено лице за медицинска експертиза, прилагайки утвърдения медицински стандарт „Медицинска експертиза“, като тези критерии съответстват на акредитацията на лечебното заведение. Това ще създаде предпоставка за високо качество на провежданите изследвания и консултации. С оглед осъществяването на ефективен контрол върху дейността по медицинската експертиза и намаляването на съответните нарушения може да се приложи съществуващата практика в някои от страните на ЕС, а именно „черен списък“ на общопрактикуващите лекари (ОПЛ), специалисти от доболничната помощ и лечебните заведения за болнична помощ, при които са констатирани съществени или системни нарушения. Същите могат да се изразяват в неправилно поставени диагнози, липсващи или непълни изследвания и консултации (вкл. и високоспециализирани такива, заплатени от НЗОК), служещи като основа за последващи неправилни експертни решения на ТЕЛК и НЕЛК.

3.Създаване на облекчен ред за освидетелстване на възрастни, деца и хронично болни съгласно изискванията за диспансеризация и наблюдение на дадено заболяване във връзка с хроничния му ход – т.е. отпадане на необходимостта за извършване на нарочни изследвания за ТЕЛК при оценка на т.н.р/вид и степен на увреждане. Като основа за оценка да се използва наличната документация, съхранявана при ОПЛ.

4.Изграждане на единна административна структура, подчинена на МЗ, включваща НЕЛК, ТЕЛК и РКМЕ, която позволява единни правила на административно ръководство, финансиране, материално-техническо осигуряване, обучение на кадри, заплащане на труда, контрол и антикорупционна практика. Единната административна структура ще доведе до по-стриктно прилагане на административно-наказателни разпоредби, касаещи медицинската експертиза, разписани в Закона за здравето (2009 г.) в Глава VIII - Административно-наказателни разпоредби. Предвидени са както санкции под формата на глоби в нарастващ размер при повторни нарушения, така и лишаване от право за упражняване на професията (чл. 222 от Закона за здравето). Промяната в административната структура ще повиши съответния контрол и ще доведе до провеждането на по-чести проверки с по-голяма тежест, особено в случаите на констатирани повторни или системни нарушения.

5.Преструктуриране на самите органи на медицинската експертиза с цел оптимизиране на дейността – създаване на комисии с повече различни специалисти и премахване на т.н. специализирани ТЕЛК по белодробни, психични и очни болести, което ще създаде предпоставка за по-бързото и по-качествено освидетелстване на лицата с увреждания в близост до тяхното местоживееие и ще спести време и финансов ресурс.Практиката показва, че подобен род освидетелстване се извършва на децата до 16 години от обща ТЕЛК с участието на педиатър.

► ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ...

6. Разработване на нова система за финансиране на органите на медицинската експертиза, преразглеждане и актуализация на възнагражденията на работещите в системата на медицинската експертиза с оглед значителните изисквания и ограничения, заложи в Закона за здравето и подзаконовата нормативна уредба. Следва да се акцентира на факта, че от качеството на работата на органите на медицинската експертиза и решенията на ТЕЛК и НЕЛК произтичат съответно разходи на публичен ресурс в размер на близо 1 100 млн. лв., което означава възнаграждението да бъде адекватно на носената отговорност.

7. Издигане статута на работещите в системата и извеждане и утвърждаване на медицинската експертиза като високо специализирана медицинска дейност в системата на следдипломната квалификация

8. Създаване на интегрирана информационна система на органите на медицинската експертиза на всички нива като част от реализирането на идеята за „електронно медицинско досие“ и изграждането на взаимовръзки с другите заинтересовани институции – НОИ, НЗОК, МТСП, МВР и по-точно икономическа полиция, АСП, АХУ и т.н. В момента НЕЛК е конкретен бенефициент по проект BG051PO001-6.2.12 „Единна информационна система на медицинската експертиза в България“, който се осъществява с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз и е с бюджет 800 000 лв., ■

С Решение № 533 на МС от 28.06. 2012 г. (ДВ. бр. 51 от 06.07. т.г.) се признава Сдружение “Българска асоциация на лица с интелектуални затруднения” (БАЛИЗ) за представителна организация на национално равнище. ■

БЛАГОДАРНОСТ

Лалка ИВАНОВА

Чрез страниците на списание „Кураж“, ние от дружеството на хора с увреждания с. Бараково, искаме да изразим благодарност към нашия кмет на Община Кочериново г-н Иван Минков. На 23 юни с негово благоволение 30 човека от различни възрасти, станавме свидетели на VI-я многожанров фестивал на хората с увреждания в гр.Перник, кв. Църква. Това беше едно прекрасно преживяване за всички ни, емоционален заряд, който ни е така необходим...Няма да говорим за самия фестивал, защото това трябва да се види, чуе, да се усети. А се обръщаме към Кмета:

„Господин Минков, БЛАГОДАРИМ ВИ,че сте съпричастни към нашите желания и в добри и нетолкова добри дни!

БЛАГОДАРИМ ВИ, че ни подарихте един ден, изпълнен с хубави емоции, който ще помним! Бъдете здрав и имайте сили да се справяте с предизвикателствата! Много успехи !“ ■

От 02.07.т.г. започна

ПОДАВАНЕТО НА МОЛБИ ЗА ЕНЕРГИЙНИ ПОМОЩИ

през сезон 2012 г.–2013 г.

Размерът на месечната помощ е равен на 65.72 лв., общо 328.60 лв. за сезона. Крайният срок за подаване на молба-декларация по образец в съответната на местоживеенето на кандидата Дирекция "Социално подпомагане" е 31.10. т.г. При подаването на молбата-декларация лицата задължително заявяват вида на ползваното отопление, като при отопление с електроенергия и топлоенергия се прилага и последна платена фактура. В срок от 20 дни след подаването на молбата се извършва социална анкета и се изготвя доклад от длъжностно лице-социален работник, с мотивирано предложение за отпускане или отказ на помощта. На основание социалния доклад директорът издава заповед за отпускане или отказ на помощта. Заповедта се връчва на лицето-кандидат за помощта в 14 дневен срок от подписването ѝ.

Заповедта може да се обжалва чрез Дирекцията "Социално подпомагане" по местоживеене пред директора на Регионалната дирекция "Социално подпомагане" по реда на Административно-процесуалния кодекс.

При отопление с топлоенергия помощта е в максимален размер 65.72

лв. и се превежда на съответното топлофикационно дружество. При отопление с електроенергия или с природен газ помощта се изплаща в пари на правоимащото лице или семейство на два транша: до 31 декември на текущата година и до 31 януари на следващата. При отопление с твърдо гориво помощта се изплаща в пари на правоимащото лице или семейство също на два транша: до 31 декември на текущата година и до 31 януари на следващата (или на търговеца, осъществил доставката, ако се представи от правоимащите лица или семейства заповедта на избрания от тях доставчик на твърдо гориво, но не по-късно от 20 ноември на текущата година, а твърдото гориво е осигурено до 30 ноември т.г.).

Право на целева помощ имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните 6 месеца на годината от подаването на молбата е по-нисък или равен на диференцирания минимален доход за отопление (ДМДО), който е функция от гарантирания минимален доход (ГМД = 65 лв., Виж Информационен бюлетин м. август 2011 г.). ■

През тази година си отидоха доброволни сътрудници на СИБ. Иванка Клисарска - една от много активните председатели на дружество

„Бъдеще“ от Столичната регионална организация на СИБ. Последните си години преди заболяването тя посвети на хора, самотни и болни, които се нуждаеха от много подкрепа.

На 26.06. т.г. почина дългогодишната председателка на общинската организация «Доверие» и член на УС на РО на СИБ - Русе Венета Христова Русева. Изказваме съболезнования на близките им!

От колегите и приятелите ■

IN MEMORIAM

МТСП РАЗКРИ БЕЗПЛАТЕН ТЕЛЕФОНЕН НОМЕР 0800 88 001 ЗА КОНСУЛТАЦИЯ НА ГРАЖДАНИ

Средно на ден операторите получават около 250-300 обаждания, обяви министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов на пресконференция в МТСП.

От консултациите могат да се възползват гражданите, социалните партньори, неправителствения сектор, местната власт и всички заинтересовани страни.

Услугата се реализира по проект „Подобряване качеството на услугите в системата на Министерството на труда и социалната политика“. Безвъзмездната финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ е около 2 млн. лева. Продължителността на проекта е до октомври 2013 година. Подпомагането и модернизацията на социалните услуги чрез средства от ЕСФ е сред основните приоритети на МТСП, отбеляза заместник-министър Зорница Русинова.

В Центъра за обаждания работят общо 25 служители, които предоставят телекомуникационни услуги от 08:00 до 20:00 часа всеки ден, включително и събота и неделя. Екипът може едновременно да поеме по 12 обаждания. Той е обучен от водещи експерти на МТСП и агенциите към него. Информацията, която операторите предоставят, е от компетентността и дейността на МТСП, Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане, Главната инспекция по труда, Държавната агенция за закрила на детето и Агенцията за хората с увреждания и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

В периода февруари-юни 2012 г. най-много консултации са предоставени в сферата на социалната защита и интеграция (19%), програми и проекти по ОПРЧР и НПДЗ (18%) и трудовоправни сигнали (18 %). ■

Уважаеми читатели, ако съжалявате, че сте пропуснали да се абонирате за сп. Кураж, направете го и сега - до 15-о число на всеки месец във всяка пощенска станция! И ще го получавате от следващия месец.

Кураж излиза веднъж месечно и струва само 50 стотинки. Каталожен номер 391.

И разкажете за вашите семейства, за хората, които са достигнали достолепна старост - ще доставите неочаквана радост на вашите близки!

Съобщение

Хора, които се интересуват от възможности за надомна работа, могат да се обадят на тел. 02/9170631 и 0897/805 749 - г-жа Виолета Златева

БЯЛАТА СНИМКА

Васил НАСТЕВ

На пръв поглед в живота на дядо Марин Ставаров няма нищо особено, освен възрастта – на 12.06. 2012 г. той навърши 85 години. Но при един по-съсредоточен поглед „отвътре“ ще се експонират кадри от случки и събития с особен привкус на приключения...

А дядо Марин е сладкодумец и с часове може да разказва за „някога“ или „едно време“... Като например за онази бяла снимка, на която са запечатани трима моряци – сънаборници, служещи в морския флот.

Единият от тях е Марин Ставаров. Той служи цели 4 години като редови моряк и получава неведнъж предложение за свръхсрочна служба, но отказва. За всички на кораба Ставаров е безупречен в нещата, за които отговоря – нерядко и за живота на други моряци. А бялата снимка е наречена така, понеже моряците на нея са с бели униформи... След години в родното село на дядо Марин – Хърлец - бялата снимка заедно с портфейла му изчезва в нечий джоб.

Днес дядо Марин живее във Врачанското село Лиляче при дъщеря си. Ходи леко приведен, но без бастун и няма никакви здравословни проблеми, освен нарушеното зрение. Това обаче не му пречи да продължава да чете – речници, земеделски и билкови енциклопедии, вестници, списания...

Преди моряклъка Марин Ставаров завършва езикова гимназия с класи-

Добрите
вести идват
с Кураж

ВИДЯХМЕ
ПАНАГЮРСКОТО...

„Св. Георги“, а навръщане посетихме и Винарната в село Старосел. Впечатлени сме от работата на местните екскурзоводи, които с подробности ни обясняваха най-важните моменти, свързани с историята на Панагюрище като част от историята на България. Желанието на наши членове е и напред да провеждаме мероприятия от такъв характер, това бе ден, изпълнен с много положителни емоции от видяното, от чутото, от докосването до свежата българска природа – надявам се това да се случва пак» – каза председателката на Клуба Валентина Борисова. ■

Добрите вести идват с Кураж

ВРАЧАНИ ОТКРИХА ЛЯТОТО С ЕКСКУРЗИЯ

Галина ГАНОВА

За 50 от членовете на ООО на СИБ във Враца лятото започна с приятни емоции. Те се включиха в екскурзията до Пазарджишки регион, организирана от председателя Начо Начев и заместникът му Жасмина Баръмова. В областния град врачани бяха посрещнати от Петя Маринова – координатор на СИБ за региона. С нейно съдей-

ствие те разгледаха забележителностите на Пазарджик, а в ранния следобед

автобусът отпътува за Брацигово. Престоят и нощувката на ентузиастите в малкото, но китно градче, бе организиран от Елена Тодовичина – председател на ОО на СИБ. Тя не успя да се срещне с гостите по здравословни причини, но в разходката се включиха членове на УС. На следващата сутрин групата отпътува за

► БЯТА СНИМКА

чески профил в гр. Оряхово, а по-късно – техникум по електро-техника в София. От това време помни улици и хора и чудаци като богаташа Таки Ляпов – собственик на фабрика за медицинско обу-

веждане и консумативи, който му предлага да стане управител. Както може да се досетите последвал отново отказ. По-късно комунистите "разкулачват" богаташа като национализират фабриката му.

Дядо Марин не помни да е оставал без работа: електротехник – положил първите метри кабели за електрификация на Хърлец; помощник тракторист, помпиер; строителен работник; геодезист; домакин и други дейности в ТКЗС-то. И от всяка месторабота – по някоя чудатост си спомня. Като, например, случката с лисицата, престорила се на умряла и изчезнала от мястото на лова по време на жътва. С прекрасно чувство за хумор ще узнаем как се праметнал като дете от самара на магарето. Баща му не го забелязал и върнал обратно животното към дома си. Резултатът е притеснения и тревоги, докато Маринчо кротувал в прахоляка... Или звучащата като измислица история за злополучното изпушване на първата цигара: «С братовчед ми се сдобихме с цигари и кибрит – бяхме на по 12 години – споделя

► дядо Марин – и къде, къде? – скрихме се в една каца в двора. И запушихме. Не след дълго чух баща ми да ни вика. Спотаихме се и зачакахме. Явно баща ми забеляза или по-скоро надуши тютюна от кацата, приближи, взе капака и го постави на мястото му. После нагласи камък отгоре и се отдалечи. Държа ни там 15-20 минути, а когато махна капака, изражението му беше сякаш отваря входната врата. Оттогава не пуша...»

Освен традиционните леки храни – плодове и зеленчуци и движение (дядо Марин е всеки ден в градината) той изповядва разбирателство и добри взаимоотношения с близки, роднини, съседи като изключително важни съставки на дълголетието. Разбира се, друго би било, ако и днес до него крачеше съпругата му – баба Васка, отишла си преди десетина години...

Дядо Марин умее да общува с деца и това е един от стимулите му за живот. Правнуците и техните пакости са обект на постоянен коментар в ежедневието му. И ако видите днес един възрастен човек с каскет, поприведен – хванал за ръка двегодишно момиченце да отиват на пазар, то знайте, че това са дядо Марин и неговата правнучка (моята дъщеря) Мила...

А това е една здравословна попара, която дядо Марин похапва често:

Маринова закуска:

2-3 филии хляб; половин кофичка кисело мляко; две супени лъжици пчелен мед; една чаена чаша топла вода. Всичкото това се разбърква и заедно с добра дума се консумира половин час след ставане... И със усмивка.

Та да е жив, здрав и все така бърлив му пожелават близките – дъщеря, зет, внуци и правнуци, котки, кучета, новоизлюпените пиленца и пуйчета... ■

Снимки
Миглена ТАНЧЕВА

Добрите вести идват с Кураж

► Батак, където ги очакваше председателят на тамошната организация София Пищронева. Врачани останаха впечатлени от Етнографския и историческия музей, от храма „Света Неделя“, а също и от Цигов чарк. «Въпреки, че екскурзията бе наситена с посещения на много туристически обекти, всички издържах на темпото и останаха много доволни от видяното - сподели Жасмина Баръмова и използва случая да благодари на любезните домакини, отделили от времето си в почивните дни, за да посрещнат събратята си по съдба от Враца. – За нас това е втората екскурзия от началото на годината. През месец май посетихме село Очин дол в Искърското дефиле, където имахме удоволствието да гледаме Фолклорния фестивал.» ■

Добрите вести идват с Кураж

СПОРТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ В ДОБРИЧ СЕ ПРЕВРЪЩАТ В ТРАДИЦИЯ

За четвърти път Областната организация на СИБ в Добрич с председател Олег Темелков спечели проект за финансиране на граждански инициативи в полза на местната общност от бюджета на общината. И на 16 и 17 юни се проведе „Спортен турнир за хора с увреждания“ в спортна зала «Добротица».

Чрез спортните прояви - тенис на маса, стрелба с въздушна пушка, състезания с инвалидни колички, дърпане на въже, шах, табла и др. помогнахме на участниците да подобрят своя спортен тонус и да общуват с много хора.

Основните цели на проекта бяха: интегриране на хората с увреждания; повишаване на физическата им активност; преодоляване на различията за постигане на единство и създаване на контакти; укрепване на здравето и умствените способности чрез спорт и игри. (Т. О.) ■

Животът ми бе труден, но има какво да разказвам с гордост...

Казвам се Гаврил Рашков Брайков, роден съм в Копривщица на 25 юни 1921 година, но повече от половината ми живот съм вече в Пирдоп. Военната си служба отбих в Първи Софийски пехотен полк, там преживях и бомбардировките. Най-опасната

беше на 10 яуари 1944 година – една бомба разруши помещенията ни, а ние бяхме навън в окопите. Евакуираха полка ни в с. Гурмазово, а мен и още десетина човека ни оставиха да охраняваме помещенията. После заминахме да охраняваме турската граница до началото на септември 1944 г. Очаквах уволнение, но вместо това дойде заповед да заминем за София на палатков лагер на Слатински редут. Като дойде 9 септември прехвърлиха ни в запас близо до Кюстендил - за да вземем участие в първата фаза на Отечествена война. Оттам с пълно бойно снаряжение през Деве баир заминахме за Крива паланка, където вече се водеха военните действия срещу германските войски.

Трябваше да ги преследваме на югозапад

► към Стражин и Страцин. На нашия полк бе поставена задачата да заобиколим и ударим Страцин отзад и в устрема си се откъснахме от Първа дивизия с няколко десетки километра. Това даде възможност на германците да ни обкръжат. Останахме без боеприпаси и храна няколко дни, но на петия ден ни хвърлиха необходимото от самолет. След като обръчът около нас се разкъса, заедно с други наши войски и парашутисти започнаме шурм на Страцин от всички страни. Германците не се предаваха... Всичко вреше и кипеше. Много жертви дадохме там! От една мина пострадах и аз и ме изпратиха за лечение в Плевен. Парчето от мината не го извадиха и вече 67 години го нося в тялото си...

След това ме уволниха. За участието ми във войната ме нагарадиха със седем медала и един кръст за храброст. Във Втората световна война от нашия район участваха близо 400 души, 23-ма сме живи още. Аз съм секретар на Съюза на ветераните от войните в Пирдоп...

В Копривщица след войната трудно можеше да се намери работа. Затова няколко души образувахме работна група към Горското стопанство за прокарване на горски пътища без техника, с кирки и лопати. По време на коситбата помагахме и в ТКЗС-то. После смених още много работни места, последното в Пирдоп - докато натрупах 40 години трудов стаж. В началото на 70-те години се наложи да се открие Планинска спасителна служба от активни туристи, затова 13 души изкарахме курс в школа за спасители на Мальовица в Рила. Давахме дежурства всяка събота и неделя на хижа „Паскал“. Над 150 пъти се наложи да оказваме помощ на закъсали туристи... Този наш труд беше доброволен...

Сега вече съм на легло, с първа група инвалидност с придружител. Десният ми крак е ампутиран, а левият счупих преди време... Но членувам в организацията на СИБ в Пирдоп и се радвам, че получавам подкрепа... ■

Добрите вести идват с Кураж

СРЕЩА С ПРИЯТЕЛИ

Гинка ДИМИТРОВА

Организациите на СИБ от Айтос, Карнобат и Бургас отдавна искаха да се съберат и опознаят взаимно. Групата на бургазлии от клуб „Зора“ 2000 с председател Иван Бъчваров и групата от Карнобат, водена от председателката им Живка Вълева, дойдоха в Айтос в края на тази пролет. И започнаха певческите изяви, поздравленията и неспирни танци и хора. Всички изживяхме един чудесен ден, изпълнен с много емоции и игри под звуците на живата музика, доведена от карнобатлии. Поздрави към всички отправиха г-жа Вълева, която е и председател на РО на СИБ – Бургас и Дучка Великова – председател на организацията в Айтос.

Денят се изниза неусетно, разделихме се доволни от преживяното с новите приятели, с които очакваме нови срещи. ■

За нашия председател

Стойна СТЕФАНОВА

**На 30 март
т.г. чествахме
рожден ден
- юбилей на
председателя
на нашето
дружество
„Зора-2000“ -
Бургас
Иван
Бъчваров**

Той е вече 12 години начело на бургаската организация на Съюза на инвалидите в България и има за какво да му благодарим. Изградихме си традиции - събираме се всеки вторник и петък, честваме бележити дати, всички празници, рождени и имени дни. По негова инициатива е създадена певческа група и на 3 декември - Международния ден на хората с увреждания - взехме участие в организирания концерт от Община Бургас. Представихме се много добре. Два пъти в годината провеждаме вечери на лично творчество, свои произведения четат членовете на клуба ни. Със свои стихове

и поеми участва и г-н Бъчваров, който се извява като творец и на градските мероприятия. Членува и във Военния литературен клуб на Бургас. Получавал е много награди, а за одата си за Васил Левски впечатли всички присъстващи на градското тържество. Многократно нашият председател организира срещи с други клубове от Бургас и областта и екскурзии в окръга и страната. Инициатор и създаел е и на „Спортен клуб за здраве и дълголетие“, който беше открит лично от кмета на града Димитър Николов. Всяка година в началото на септември в Приморско се провеждат спортни празни-

ци „Втора младост на море“, в която участват спортните клубове от цялата страна. Нашето дружество бе домакин и на състезанията по петанка през 2010 г. под патронажа на областния управител г-н Градинаров и през 2011 г. - под патронажа на кмета на Бургас г-н Димитър Николов. И двамата патрони бяха удостоени с плакети от Българската асоциация „Спорт за всички“. В състезанията членовете на дружеството се представиха добре, за което получиха купи и грамоти. Те им бяха връчени при откриването на спортния клуб в кв. „Изгрев“ лично от кмета на града.

Въпреки че е със затруднено движение, г-н Бъчваров намира сили да посети болните членове от дружеството. И така години наред ни впечатлява и увлича със своите качества и преди всичко - с работоспособност и инициативност.

Пожелаваме му от сърце да е здрав, все така енергичен и да бъде с нас!

72-годишната Кера Кирова от Чирпан почита и Клуба на инвалидите, и църквата

Елена ШОПОВА

С удоволствие посещавам почти всички мероприятия, които се организират в нашия клуб - социални, културни, просветни... Благодарение на него съм посетила много и интересни места в България, които сам човек не може да посети - допълва още тя. Дано и напред ръководството на клуба да работи с този ентузиазъм и загриженост за своите хора.

Кера Кирова е член на организацията на СИБ в Чирпан от неговото основаване. Освен подкрепя възрастната жена намира опора и в Българската православна църква. Майка е на три дъщери и един син, баба - на шестима внуци и прабаба - на петима правнуци. „Тази година през лятото очаквам да се родят с Божията помощ още един внук и един правнук“ - споделя със своите близки и приятели една от чирпанските

носителки на ордена „Майчина слава“.

Всяка събота Кера посреща и изпраща с добра дума всеки, прекрачил прага на църквата „Свети дух“ в гробищния парк, където работи като клисарка от освещаването на църквата през 2005 година. Същата длъжност дотогава изпълнявала в друга църква в града - „Св Спас“. Пътят към храма поела още преди да се пенсионира през 1994 година. Работила в Института по памука 20 години на полето и получила дискова херния, инвалиди-

зираща се и постъпила в ТПК „Искра“ в града. Въпреки тревогите и страданията около заболяването си, водена от силната си вяра в Бога, се убедила, че Той е милостив и помага, когато се молиш искрено. „Сега се чувствам най-добре, когато съм сред съмишленици в Божия храм“ - казва Кера.

Имала и видения, били по време на службите в прочутата църква на Кръстова гора. Повече от петдесет пъти ходила там като активна участничка при построяването

**Бракът е крехък и деликатен
съюз, затова хората,
които са успели да го
запазят половин век,
заслужават искрени
поздравления и пожелания.
В това са убедени и
членовете на клуба
на инвалидите
„Вяра, Надежда и Любов”
в Свищов.**

Йорданка АПОСТОЛОВА

Затова още рано сутринта в офиса цари оживление, текаят последни приготовления за едно важно събитие - честване на златна сватба. Вратата на клуба е окичена с венец, а в залата обстановката е празнична. Вълнуват се всички, но като че ли най-притеснена е Николинка Димитрова, която ще си припомни годините, когато е венчавала и кръщавала стотици свищовлии. Сега тя отново влиза в ролята на ритуалчик. Не помалко развълнувана е и Вярка, която

ЗЛАТНА

въвежда младоженците – Величка и Анчо Кузманови. Николинка ги посреща и приканва да заемат официалните си места, а след това идва ред и на пожеланията, които отправя към тях... При тези слова Величка не крие сълзите в очите си, докато Анчо леко навежда глава, за да не се издаде. Топли думи към младоженците отправя и председателят на круба Славка Ралчева. Да уважат юбиларите са дошли и кметът на общината Станислав Благоев, секретарят Върбинка Конова и ръководителят на общинска служба „Социални дейности” Анелия Димитрова. „Бъдете живи и здрави, радвайте се още дълги години на внуци и правнуци. Желая ви много щастие и сговор в семейството!”, пожела им кметът и им поднесе подаръци. Букекти и подаръци семейство Кузманови получи и от членове на клуба.

Преди 50 години с искриците на своята обич двамата запалват огнището в своя дом. Там те се радват на ▶

72-годишната Кера Кирова...

на чирпанския параклис „Св. Павел” - от събирането на средства до неговото осветяване.

„Имаме чирпанска стая в Рилския и в Бачковския манастири” - с гордост разказва Кера. - Трябва да има вероучение в училищата, младите трябва да знаят как да се държат в

църквата...”

Подавайки свещите, Кера приканва хората - който желае и има възможност - да присъства на панихидата, която щяла да се отслужи на другия ден в памет на инициаторите и дейците за съграждането на най-старата църква в Чирпан - „Въведение Богородично” - мъче-

ниците Вълко и Каба Иван. Те дали живота си за Христовата вяра, били обесени пред собствените им дюкяни на 2 май 1836 година.

Разбира се, предстоят и още хубави църковни празници - като този в манастира „Свети Атанасий” - в с.Златна ливада, после идва друг... ■

СВАТБА

своите рожби Маринка и близначките Иванка и Гинка, около това огнище посрещат и своите внуци Анджеля, Моника, Юлиян, Вероника и Виктория. И ето вече половин век семейство Кузманови изпълнява своята клетва. Животът им невинаги е бил гладък. Вкусили са в него и от меда, и от пелина, но са успели да съхранят добродетелите на своя род и са ги предали на своите деца и внуци.

Един от най-романтичните спомени на Величка е първата ѝ среща с нейния любим. Макар да са изминали толкова много години оттогава, тя с подробности може да ти разказва за любовта си от пръв поглед. Видяла го, когато гостувала на вуйчо си в с.Караманово. "Анчо си беше дошъл от казармата и много хубаво свиреше на акордеон. На едно събиране ви-

дах, че не сваля поглед от мен. Беше голям красавец. Много ми хареса, но видимо чувствата бяха взаимни", с възнение си спомня днес Величка.

Така случайното запознанство прераства в красива младежка дружба. Анчо гори от желание да станат семейство. Обичта между тях надделява и те решават да заживеят заедно. И така до днес. Трудовата биография на Величка започва от месокомбинат "Родоп" в града и завършва като работничка в свищовската болница, а на Анчо - като шофьор в градския транспорт, а по-късно в Пожарната. През всичките тези години животът им е бил осмислян от стремежа да отгледат и възпитат добре своите деца. Да ги научат на труд и уважение. Двамата родители са щастливи, че не са живели напразно, че има на кого да се радват.

През изминалите 50 години семейство Кузманови са имали много празници, много наздравници са вдигали за добро. Но наздравницата, която златните младоженци вдигнаха в клуба, бе по-различна. На златната сватба гърмът на шампанското, а и вкусът му бе по-различен, той бе вкус на отлежало вино, направено с много любов. А пожеланията на техните приятели са и през следващите години на техния живот здравето и уважението да не ги напускат.

С много песни, танци и кръшни хора завърши още една веселба в клуба на инвалидите „Вяра, надежда и любов"... ■

МОМЧЕ СЪС 100% ИНВАЛИДНОСТ – СТУДЕНТ ПО ИНФОРМАТИКА

Олга БЕЛЕВА

От висшето училище ще разработват специално за младежа дистанционна форма на обучение, преподавателите ще му изпращат онлайн лекции и материали за подготовка. Всички учебници и

26-го-
дишно
момче със
100% ин-
валидност
ще бъде
студент
по информ-
атика
от есента
в Пловдив-
ския уни-
верситет
„Павел
Хиландар-
ски“. Жив-
ко Георгиев е от Ди-
митровград.

Той има увреден слух и страда от церебрална парализа, но зрението му е добро и може да работи на клавиатура. Заради състоянието си не може да ходи или седи, но има голямо желание да учи. Бащата е бил готов дори на ръце да го донесе, за да се яви на изпит, но не се наложило.

**Живко пред любимия компютър,
където прекарва цялото си време**

Ръководството на пловдивската Алма матер е приело присъще историята на момчето и разрешило провеждането на изпит онлайн. Живко е класиран наравно с останалите кандидати, въпреки че има право да бъде записан директно, стига да изкара оценка над среден 3.

помагала ще бъдат дарени от университета. Живко ще се явява на изпити онлайн или при невъзможност за това, ще бъде осигурено присъствието на преподавател от Пловдив в Димитровград.

За Живко се грижи само баща му Георги, тъй като майка му е починала. ■

ИВАН НАМЕРИ СТЯХА

Делчо МАТЕЕВ

През 1937 година на Илинка и Илия Илинцови от с. Хърсово, община Сандански се ражда първородният им син Иван. Очакван с голяма любов и желание, той е обграден с много внимание. По-късно се появяват братче и сестриче. Трите деца са голямата радост и богатство на семейството. За съжаление злата орисница, или Съдбата, взела решение на пет години Иван да стане различно от другите деца и няма сила, която да отмени това решение... Малкият Иван се разболява от болестта епидемичен полиомиелит, познат като детски паралич. "Това е остро вирусно инфекциозно заболяване - обяснява ми Иван, което причинява различна по тежест парализа и мускулна слабост в крайниците". В ония години

то било нелечимо и малкото момче е принудено да вземе бастуна, за да не го остави до ден днешен. Крайниците отслабват, а десният "отказва" да го слуша. Само той си знае как се е чувствал, когато е гледал своите другарчета да играят на гоненица, криеница, да ритат парцалената топка. Имало и такива предимно от ромски произход, които го наричали Банго от Банго Василий - куцийт Василий. Стискал зъби, въпреки плачел отначало, пък се примирил.

Противно на поговорката "Здрав в краката, слаб в главата", Иван бил слаб в краката, но силен в главата.

Учел се много добре, завършил в селото основното си образование и наред с това, въпреки недъга си, помагал на родителите си, пасял кравата и козата, участвал в прибирането на реколтата. После заминал за София и се записал в училището за обувно производство "Кузман Шапкарев". Купил си китара и наред с обучението по специалността се учел да свири

и пее. През 1953 година, едва на 16 години, постъпва на работа в обувния завод "9-ти септември" като саяджия - работник, който шие горната част на обувката. Работата е предимно с ръцете и главата, а той е силен и с двете. Бързо усвоява занаята, а началниците и работниците го ценят и уважават. Постоянен ударник, той е награждаван с различни морални и материални награди. В същото време Иван свири и пее на всички тържества организирани в завода и весели стари и млади. Имал е моменти на отчаяние, като гледа връстниците си да танцуват с момичетата, да

▶ ИВАН НАМЕРИ СТЯХА

се шегуват, да завръзавързват приятелства, любов, но това е временно и отново пее и свири.

В завода работи и певицата Тодорка Стоянова от Брезник. Тя има един несполучлив брак и е много внимателна. В Иван вижда едно много трудолюбиво и умно момче, а бастунът изобщо не я притеснява. След продължителна съвместна работа в оркестъра те създават семейство и всички много им се радват. Тодорка има дъщеря, която Иван приема и обича като своя.

След двадесет години работа в завода двамата се отдават на музиката. Към "Бюро естрада", "Балкантурист", "Здрава храна" свирят и пеят и обикалят заведенията. Канят ги на сватби, кръщенета, новобрански изпращания и др. След време разбират, че поговорката "Музикант къща не храни" е вярна и постъпват на работа в ТПК "Напредък" - кооперация за трудоустроени, където работят до пенсионирането си. Без да имат помощ отникъде живеят по квартири и животът им е много труден. Успяват да си купят малка кола, която пре-

устройват за ръчно управление и тя много им помага при придвижването. През 1983 г. си купуват апартамент в кв. Люлин, където живеят и до днес. "Започнали сме от лъжица и вилица и сега имаме всичко - споделя Тодорка". Преди десетина години и тя се разболява тежко, става инвалид и взема бастуна.

Дъщерята Ваня е омъжена в Перник. Има една дъщеря, за отглеждането на която много помагат щастливите дядо и баба. Сега и тя е омъжена и ги дарява с две правнучета. Всички много се обичат и уважават, младите посещават старите и се грижат за тях.

Днес пенсионерите по болест и стаж повече от 30 години получават

мизерни пенсии и едва свързват двата края. Членуват в ДИ "Кураж" кв. Люлин и участват активно в организиранията мероприятия. На провежданите тържества в клуба, или на екскурзия, Иван хваща китарата и свири и пее. Така всички за кратко забравят трудния живот, който сме принудени да живеем.

Бъдете живи и здрави, мило семейство, още дълго да се радвате на внуци и правнучи! ■

МАРИЯНА ЕКЛЕСИЯ

Тя е автор, когото познавате от
многобройните ѝ очерци,
есета и стихове. Те са посветени на
страдащи, но силни личности,
на християнската вяра,
на доброто и любовта.
Освен оригинален автор,
тя е и скулптор.

Не съм човек, не съм река и птица.
С невидим вятър песните донасям.
И в звуците на вашите сърца ги слушам...
О, пейте ми за обич, мили хора!

Ще събера ли
в звуци, багри,
рими – Теб,
неотразимия
в слова и музика?
Не мога, Господи.
Като надежда
Твоят глас шепти
в сърцето ми:
Ако обичаш
всякое дихание
така, както
те обичам Аз!

Молитва

Не се състезавам с никого, аз съм послед-
на. Последна сред хората с власт и последна
по хубост. Последна в стремежа към лукс и
сред очакващи лаври. Не се състезавам с
никого днес, тъй както бях безизвестна и
вчера. Ала не крия, че имам в сърцето из-
вечен копнеж и Ти Си моят едничък свиде-
тел, о Боже! Аз те моля първи в царството
на блажените да въведеш Душите на стра-
дащите и онеправданите!

Успение на пресвета Богородица 15 август

Още от първите векове на християнството Светата Църква наредила да се празнува денят „Успение на пресвета Богородица“.

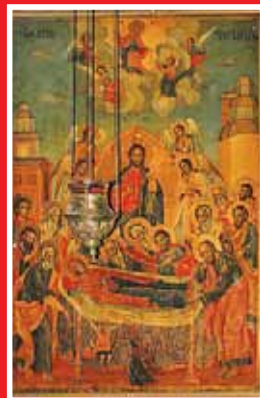
Богородица била вече в преклонни години (64-годишна). Веднъж, когато се молела на Елеонската планина, тя видяла пред себе си Архангел Гавриил, който държал в ръка палмово клонче. Той ѝ възвестил, че след три дни тя ще се представи отвъд: „Твоят Син и Бог наш ще те вземе в Своето горно царство, за да живееш и царствуваш с Него вечно!“ С най-жива радост Богородица приела вестта за своята близка смърт, понеже отдавна желала да остави долния свят и да се пресели във вечните обители. Тя коленичила, дълго се молила и благодарила на Господа.

Апостолите погребали тялото ѝ в пещерата при село Гетсимания и затворили с камък входа ѝ. На третия ден след успението апостолите влезли в пещерата, видели, че е празна и че на мястото, гдето било положено тялото на Божията Майка, останала само плащаницата, с която я били покрили.

В Истанбул

Киево

В Костенец

Леонид Успенски

В Охрид

